

Økonomi og ledelse

Sådan afdækker du markedsrisiko for ændringer i produktpriser

Ændringer i afsætnings-, indkøbs- og jordpriser kan indebære store markedsrisici for landbrugsvirksomheder. Derfor skal du afdække risikoen i det omfang, det er muligt.

Viden om

Antal sidebesøg: 0

Risici er primært relateret til ændringer i råvarepriser

Markedsrisici på en landbrugsvirksomhed er primært relateret til ændringer i afsætnings- og indkøbspriser på råvarer, men dækker også over risiko for ændring i jordprisen. Hvor du ikke umiddelbart kan risikofærdække din jordpris, kan du til gengæld helt eller delvist afdække prisrisikoen på en række produkter.

Afdækningsgraden afhænger dog af produktionsgren. Generelt gælder, at du som planteavler har større mulighed for at afdække dine afsætningspriser end som husdyrproducent.

Risiko på produktpriser kan afdækkes på 2 måder

I dag har du 2 forskellige muligheder for at afdække prisrisiko på råvareindkøb. Den første og mest benyttede mulighed er at indgå fastprisaftaler på råvarer med et foderstofselskab. Den anden mulighed er afdækning på de finansielle markeder ved hjælp af finansielle instrumenter som futures eller optioner gennem et pengeinstitut eller via en handelsportal.

Som planteavler kan du også lave en fastprisaftale med et foderstofselskab for salg af afgrøder. I praksis aftaler du en pris for fysisk levering af en bestemt mængde i fremtiden. Foderstofselskaber kan tilbyde faste priser to år frem i tiden, men oftest tilbyder de faste priser inden for det næste høstår.

Der findes dog undtagelser. På tidspunkter med store markedsudsving kan du hverken låse prisen fast eller få en fair pris hos foderstofselskabet. Her kan du afdække en del af prisrisikoen ved hjælp af finansielle instrumenter på en råvarebørs.

Planteavlere kan afdække risiko ved handel med futures

Som planteavler kan du afdække en del af din prisrisiko på møllehvede og raps ved handel med futures og optioner direkte på en børs som eksempelvis MATIF via en handelsplatform, som store pengeinstitutter typisk tilbyder.

Ved afdækning skal du som planteavler dog være opmærksom på, at børsernes forskellige kvalitetsstandarder for produkterne ikke umiddelbart passer med danske kvalitetsstandarder. Du kan derfor ikke afdække risikoen fuldstændigt, hvilket giver sig udslag i forskelle i danske afregningspriser og priserne på produkter handlet på de udenlandske børser.

kan afdække på børser flere år frem i tiden, men bør overvejende benytte i op til et år.

SEGES anbefaler

- Udarbejd en strategi for afdækning af risici for råvarer
- Afdæk prisrisiko på salg af afgrøder ved at dele salget i flere dele
- Afdæk foderomkostning ved at indgå fastprisaftaler på enkelte fodermidler.

Husdyrbrugere kan ikke afdække afsætningspriser på det finansielle marked

Som husdyrbruger kan du indtil videre ikke afdække afsætningspriserne på det finansielle marked. Det skyldes, at der ikke findes et tilstrækkelig likvidt marked for mælk eller kød.

Som smågriseproducent kan du dele prisrisikoen med aftagerne af smågrisene ved at indgå kontrakter. Det er meget almindeligt brugt at aftale en pris, som er halvt puljepris og halvt beregnet notering plus et individuelt aftalt tillæg for kvaliteten af grisen.

Tidligere var der europæiske svinefutures, som delvist kunne afdække afsætningsprisen på svin. Problemet med disse futures var manglende likviditet. Og det er nok også hovedårsagen til, at de ikke længere udbydes. EEX-børsen i Leipzig har åbnet for futures på mælk til delvis afdækning af afsætningspriser på mælk. Indtil videre anbefaler SEGES ikke at benytte børsen, da der er meget dårlig likviditet i futuren.

Derimod kan du afdække foderomkostninger med fastprisaftaler hos et foderstofselskab. Du kan som regel afdække foder 1-2 år frem i tiden afhængig af fodertype.

Som husdyrbruger kan du også afdække en del af dit foder ved hjælp af futures og optioner på råvarebørserne. Det sker dog med samme usikkerhed, som planteavlere oplever ved afdækning af deres salg, hvor der mangler sammenhæng mellem fysiske priser og futurepriser på børserne.

Prisrisiko på gødning og energi

Du kan også risikoafdække købspriser på gødning og energi. Gødningsprisen kan du fastlåse ved foderstofselskaber, ligesom du delvist kan afdække gødning med en finansiell kontrakt på en børs. SEGES anbefaler dog ikke sidstnævnte på grund af dårlig likviditet.

Energi kan inddeles i dieselolie og el. Du kan afdække dieselolie ved at fastlåse prisen hos leverandøren eller delvist ved olie futures på børsen. El kan prisafdækkes ved fastprisaftaler med energiselskabet.

Få udarbejdet en råvarestrategi

Har du en større virksomhed, anbefaler SEGES, at du får udarbejdet en råvarestrategi, som specifikt definerer, hvordan, hvornår og i hvilke produkter din virksomheds råvarerisiko afdækkes.

Har du en mindre virksomhed, anbefaler SEGES som minimum, at du får et overblik over indkøb og salg for derudfra løbende at vurdere, om enkelte eller flere råvarer helt eller delvist skal afdækkes.

[Download en analyse af landmandens finansielle beredskab](#)

Emneord

Afregningspris (salgspris)

Finansiering

Produktionsresultater

+3

Vil du vide mere?

Kirsten Marie Risbjerg

Specialkonsulent, cand.silv.

SEGES

kimr@seges.dk

+45 8740 5566

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Tlf. 87 40 50 00

Agro Food Park 15

Fax. 87 40 50 10

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk

